

**TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI**

**İHRACAT GENELGESİNİN EK 1 İNCİ
MADDESİ İLE GÖRÜNMEYEN İŞLEMLERE
İLİŞKİN 13 OCAK 2000 TARİH VE 2000/YB-4
SAYILI GENELGE KAPSAMINDA
TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ
BANKASINA YAPILACAK DÖVİZ
SATIŞINA DAİR UYGULAMA TALİMATI**

HAZİNE VE KURUMSAL OPERASYONLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

5 Mayıs 2025

**İhracat Genelgesinin Ek 1 inci Maddesi ile Görünmeyen İşlemlere İlişkin 13 Ocak 2000
Tarih ve 2000/YB-4 Sayılı Genelge Kapsamında Türkiye Cumhuriyet Merkez
Bankasına Yapılacak Döviz Satışına Dair Uygulama Talimatı**

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) (Değişik: 18/4/2022) Bu Uygulama Talimatının amacı, 16 Ocak 2020 tarihli İhracat Genelgesinin ek 1 inci maddesi ile Görünmeyen İşlemlere İlişkin 13 Ocak 2000 tarih ve 2000/YB-4 sayılı Genelge kapsamında Merkez Bankasına yapılacak döviz satış işlemlerinin uygulama ayrıntılarını düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2- (1) (Değişik: 18/4/2022) Bu Uygulama Talimatı, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (İhracat Bedelleri Hakkında) (Tebliğ No: 2018-32/48)'in 12 nci maddesinin birinci fıkrasına istinaden hazırlanan 16 Ocak 2020 tarihli İhracat Genelgesinin ek 1 inci maddesi ile Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar ve Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008-32/34)'e istinaden hazırlanan Görünmeyen İşlemlere İlişkin 13 Ocak 2000 tarih ve 2000/YB-4 sayılı Genelgenin "A) Döviz Kazandırıcı İşlemler (20. Madde)" başlıklı maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3- (1) Bu Uygulama Talimatında geçen;

- a) Banka: 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 3 üncü maddesinde tanımlanan, İhracat Genelgesinin ek 1 inci maddesindeki işlemleri gerçekleştiren ve İhracat Bedeli Kabul Belgesi veya Döviz Alım Belgesi düzenleyen bankaları,
- b) DAB: Döviz Alım Belgesini,
- c) **(Değişik: 18/4/2022)** Görünmeyen İşlemler Genelgesi: Görünmeyen İşlemlere İlişkin 13 Ocak 2000 tarih ve 2000/YB-4 sayılı Genelgesini,
- ç) **(Değişik: 18/4/2022)** Hizmet faturası: Yurt dışında yerleşiklere sunulan döviz kazandırıcı hizmetler karşılığı elde edilen döviz bedellerine ilişkin faturaları
- d) İBKB: İhracat Bedeli Kabul Belgesini,
- e) İhracat Genelgesi: 16 Ocak 2020 tarihli İhracat Genelgesini,
- f) **(Değişik: 18/4/2022)** İşlem Kuru: Merkez Bankası tarafından saat 10:00, 11:00, 12:00, 13:00, 14:00 ve 15:00'de ilan edilen ve İBKB veya DAB'a bağlanan ihracat bedeli dövizin veya hizmet faturası ile belgelenen döviz kazandırıcı hizmet bedeli dövizin Türk lirasına çevrildiği saat itibarıyla en son açıklanmış olan döviz alış kurunu,
- g) Merkez Bankası: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasını, ifade eder.

İhracat ve döviz kazandırıcı hizmet bedeli dövizin Merkez Bankasına satılması

MADDE 4- (1) (Değişik: 18/4/2022-10/6/2024-3/3/2025) İhracat Genelgesine göre İBKB veya DAB'a bağlanan ihracat bedeli dövizin en az %25'i, İBKB veya DAB'ın düzenlendiği tarihteki işlem kuru üzerinden Merkez Bankasına satılmak üzere İBKB veya DAB'ı düzenleyen bankaya satılır.

(2) **(Değişik: 18/4/2022-10/6/2024-3/3/2025-5/5/2025)** Görünmeyen İşlemler Genelgesi kapsamında döviz kazandırıcı hizmet bedeli dövizin satılması halinde bu dövizin en az %35'i bankaca Merkez Bankası tarafından ilan edilen ve işlem tarihindeki işlem kuru üzerinden aynı gün Merkez Bankasına satılır. Satış işlemi esnasında satışa konu dövizin döviz kazandırıcı hizmetlerden elde edildiği ilgili hizmet faturaları veya bu faturaların adedinin çok fazla olması durumunda fatura dökümleri ile aracı bankaya belgelenir.

(3) Banka nezdinde Merkez Bankası adına ABD doları, Euro ve İngiliz sterlini hesaplar açılır ve bankanın bu Uygulama Talimatı kapsamında satın aldığı dövizler saat 17:00'ye kadar Merkez Bankasına bildirilerek toplu bir şekilde söz konusu hesaplara aktarılır.

(4) Merkez Bankasının hesabına aktarılan dövizlere ilişkin dekont, ekstre ve benzeri belgeler ile bilgiler ve döviz alış yapılan tutarlara ait bilgiler bankalarca Ek-1'de yer alan bildirim formuna uygun olarak Merkez Bankasına aynı gün elektronik ortamda bildirilir.

(5) Banka tarafından Merkez Bankasının hesabına aktarılan dövizler, Merkez Bankasınca işlem kuru üzerinden satın alınır.

(6) Döviz alış işlemleri karşılığı Türk lirası tutarları Merkez Bankasınca bankanın EFT merkezine masrafsız olarak gönderilir. Saat 17:30'a kadar sonuçlandırılmayan işlemler için ise Türk lirası tutarlar bankanın Merkez Bankası nezdindeki zorunlu karşılık hesabına aktarılır.

(7) **(Değişik: 18/4/2022)** Bu Uygulama Talimatı kapsamında bir gün valörlü olarak transfer edilecek döviz tutarlarına ilişkin bankanın kendi muhabetine göndereceği döviz transferlerinde; MT202'nin 21. Alanına "CIRCULAR", 72. alanına ihracat bedeli satışı işlemlerinde "/BNF/.... EXPORT CIRCULAR ADD.ART.1, döviz kazandırıcı hizmet bedeli satışı işlemlerinde "/BNF/.... INV. TRANS. CIRCULAR REF:..... IBAN:..... (söz konusu işlemler için Merkez Bankası nezdinde açılacak hesaba ilişkin IBAN bilgisi)" ve MT202'nin 58. alanına "TCMBTR2A" açıklamaları yazılır.

(8) Banka tarafından yapılan döviz transferlerine ilişkin tüm masraflar, aylık olarak toplu bir şekilde banka tarafından gönderilen MT291 mesajına istinaden ödeme gününde saat 11:00'de Merkez Bankası tarafından ilan edilen döviz alış kuru üzerinden, takip eden ayın son iş gününe kadar Merkez Bankasınca Türk lirası olarak ödenir.

İşleme esas döviz cinsleri

MADDE 5- (1) **(Değişik: 18/4/2022)** Bu Uygulama Talimatı kapsamında gerçekleştirilecek işlemler, Merkez Bankasınca alım satıma konu olan döviz cinsleriyle sınırlıdır.

(2) **(Değişik: 18/4/2022)** Bankalarca Merkez Bankasına satışı yapılacak döviz cinsleri ABD doları, Euro ve İngiliz sterlinidir. Diğer döviz cinsleri üzerinden yapılan işlemlerde söz konusu döviz tutarları banka tarafından ABD doları, Euro veya İngiliz sterlinine dönüştürülerek Merkez Bankasına satılır.

Diğer hükümler

MADDE 6- (1) Bu Uygulama Talimatı kapsamında gerçekleştirilecek her türlü işlemin, suç gelirlerinin aklanması ve terörün finansmanının önlenmesine ilişkin ulusal ve uluslararası standartlara uygun gerçekleştirildiğine dair kontrol bankalarca yapılır.

(2) Banka, bu Uygulama Talimatı kapsamında gerçekleştirilen işlemlerde bu standartların ihlal edildiğini tespit ederse durumu derhal Merkez Bankasına bildirir.

Yürürlük

MADDE 7- (1) Bu Uygulama Talimatı 03.01.2022 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 8- (1) Bu Uygulama Talimatını Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı yürütür.

GEÇİCİ MADDE 1- (1) (Değişik: 5/5/2025) Bu Uygulama Talimatının 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen en az döviz satış oranı olan %25, 5/5/2025 tarihinden 31/7/2025 tarihine kadar (bu tarih dahil) %35 olarak uygulanacaktır.

EK: 1

İletişim Bilgileri : Hazine ve Kurumsal Operasyonlar Genel Müdürlüğü
Telefon : (0312) 507 73 25 / 70 19 / 70 38
E-Posta : dkiihracat@tcmb.gov.tr

Talimatın Yayımlandığı Tarih
03.01.2022
Talimatta Değişiklik Yapılan Tarih
18.04.2022
10.06.2024
03.03.2025

